

OBSAH

Předmluva	5	b) Význam slova	28
I. Výchovou k bezpečné práci v socialistickém státě	11	c) Složitost podmíněných reflexů	30
II. Jak dochází k úrazům	14	d) Reflex na čas	31
1. Prostředí a člověk	14	e) Obrazy, značky, signály	31
a) Skutkové podmínky	14	f) Sociální povaha reflexů druhé signální soustavy	32
b) Jednání člověka	15	5. Umístění obou soustav v mozku	32
c) Úrazový děj vytvářejí obě složky	16	6. Vztah první a druhé signální soustavy v bezpečnosti práce	33
2. Vliv skutkových podmínek a jednání člověka na vznik úrazu	16	7. Ohniska nervové aktivity	35
a) Vliv vnějších podmínek	16	a) Nervová centra pro bezpečnost při práci	35
b) Vliv lidského činitele	17	b) Ohniska aktivity (vzruchu)	36
c) Nerozlučné spojení člověka s prostředím	18	c) Co je dominantní ohnisko	37
III. Osobnost pracujícího a úrazy při práci	19	d) Irradiace a koncentrace	36
1. Co je osobnost	19	8. Útlum	37
a) Pracující nezná nebezpečí	20	a) Nepodmíněný útlum	37
b) Pracující zná nebezpečí, nesnaží se mu však uniknout	21	b) Podmíněný útlum	38
c) Pracující zná nebezpečí, chce mu uniknout, nedokáže to však	22	c) Význam útlumu	40
2. Vnitřní jednota osobnosti	23	9. Indukce	40
IV. Učení I. P. Pavlova o vyšší nervové činnosti a výchova k bezpečné práci	23	10. Dynamický stereotyp	41
1. Přízpůsobování se prostředí	24	11. Analýza a syntéza	42
2. Nepodmíněný reflex	24	V. Hlavní poznatky z učení I. P. Pavlova pro výchovu bezpečnosti při práci	42
a) Co je nepodmíněný reflex	25	1. Instinkty a smysl pro bezpečnost při práci	42
b) Nepodmíněný reflex v boji proti úrazu	25	2. Smysl pro bezpečnost při práci a práce	43
3. Podmíněný reflex, první signální soustava	26	a) Rozbor	43
a) Co je podmíněný reflex	26	b) Spojení bezpečnosti s pracovním cílem	44
b) Podmíněný reflex v první signální soustavě a bezpečnost při práci	27	c) Volba podnětů pro výchovu k bezpečné práci	44
4. Druhá signální soustava	28	3. Sugese	45
a) Co je druhá signální soustava	28	a) Smysl pro bezpečnost při práci a sugese	45
		b) Kladné stránky sugese při výchově	47
		4. Propagace a výchova	48
		5. Tvoření nervových spojů	48

6. Vyhasinání reflexu pro bezpečnost	49	h) Zvýšení pracovního tempa	68
a) Proč reflex pro bezpečnost vyhasiná	49	ch) Ztižené podmínky práce	68
b) Jak čelíme vyhasinání reflexu pro bezpečnost při práci	50	i) Zesílení pozornosti	68
VI. Vnímání	51	j) Podpora pozornosti	69
1. Podstata vnímání	51	k) Znalost zdrojů nebezpečí a znalost práce	69
a) Pocit	51	l) Pořádek na pracovišti a organizace práce	70
b) Vnímání	51	m) Pozornost součástí pracovního návyku	71
c) Vnímání a signální soustavy	52	VIII. Představy a obrazotvornost	71
2. Vnímání a bezpečnost práce	52	1. Základní pojmy	71
a) Na co je vnímání zaměřeno	52	2. Představy a bezpečnost práce	72
b) Ztižené podmínky vnímání	53	a) Představa úrazu	72
c) Význam zkušeností a znalostí při vnímání	53	b) Představa následků úrazu	73
d) Kvalita a rychlost vnímání. Prostorové vnímání	54	c) Význam jiných představ	73
e) Pozorování	54	d) Druhy představ podle vjemů	74
f) Lokální slepota	54	3. Rozvíjení představ	74
3. Rozvoj vnímání	55	a) Představa úrazu	74
a) Vnímání jako cílevědomý proces	55	b) Představa následků úrazu	75
b) Technické znalosti potřebné ke vnímání	55	c) Pohybové a prostorové představy	76
c) Vnímání jako součást pracovního návyku	56	d) Zdravé představy	76
d) Fysické vady	56	IX. Paměť	76
VII. Pozornost	56	1. Paměť a bezpečnost při práci	76
1. Zaměřenost pozornosti	57	2. Co je paměť	77
2. Soustředění pozornosti	58	3. Druh a typy paměti	77
3. Stálost pozornosti	58	4. Sdružování představ a jejich fyziologický podklad	78
4. Pozornost bezděčná a úmyslná	59	5. Paměť s hlediska bezpečnosti práce	78
5. Fysiologický podklad pozornosti	59	6. Zapomětlivost	79
6. Rozsah, rozdělení a přenášení pozornosti	59	7. Výchova paměti	79
a) Rozsah pozornosti	59	a) Usměrnění paměti	80
b) Dělení pozornosti	60	b) Aktivita a názornost při výcviku paměti	80
c) Přenášení pozornosti	60	c) Pochopení látky	80
d) Přepojování pozornosti	61	d) Upevňování paměti opakovaním	81
7. Pozornost o bezpečnosti práce	61	e) Zesílení paměti novými vjemy	81
a) Význam	61	f) Spojování představ	81
b) Přenášení pozornosti	61	g) Zapomětlivost	81
c) Stálost pozornosti	63	X. Myšlení	81
8. Výchova pozornosti	64	1. Všeobecně o myšlení	81
a) Bezděčná (pasivní) pozornost	65	2. Fysiologický základ myšlení	82
b) Soustředění pozornosti	65	3. Význam myšlení pro bezpečnost při práci	83
c) Práce druhých a prostředí	66	a) Myslet při každé práci	83
d) Odstraňování rušivých vlivů	66	b) Předvídaní nebezpečí	84
e) Nepříznivé duševní stavy	67	c) Význam myšlení v práci i při výchově	85
f) Odvedení pozornosti prací	67		
g) Předvádění úrazů	67		

4. Výchova myšlení	85	XIV. Zvyky	108
a) Přesné pochopení	85	1. Povaha zvyků	108
b) Názorné myšlení	85	2. Výchova zvyků v bezpečnosti při práci	110
c) Rychlé a pružné myšlení	86	a) Hlavní zásady při výchově zvyků	111
XI. City a temperament	86	b) Hlavní zvyky bezpečné práce	112
1. Všeobecně o citech	86	XV. Charakter	112
2. Fysiologie citů	87	1. Co je charakter	112
3. Učení o temperamentech	88	2. Jednotlivé rysy charakteru	114
4. Typy vyšší nervové činnosti	88	3. Charakter dobrý a špatný	114
5. City a bezpečná práce	90	4. Charakter a bezpečnost při práci	114
a) Cit pro vlastní bezpečnost	90	a) Co je smysl pro bezpečnost při práci	115
b) Cit povinnosti a odpovědnosti	91	b) Neopatrnost	115
c) Sebedůvěra	92	c) Ostatní rysy charakteru	116
d) Nechuť k bezpečnostní kázní	92	XVI. Výchova osobnosti	116
e) Temperament s hlediska bezpečnosti práce	92	1. Výchova mladistvých	116
f) Citový život pracujících	93	2. Výchova dospělých	119
g) Nálady	93	3. Každého lze převychovat	119
h) Tělesná a duševní indisposice	94	4. Sklony a zájmy pracujících	119
6. Výchova citů	94	5. Výchova osobnosti ve spojení s prostředím	120
XII. Vůle	96	XVII. Koho vychováváme	121
1. Vůle a bezpečnost práce	96	1. Všeobecně	121
a) V čem záleží vůle	96	2. Učilitě státních pracovních záloh a učňovské závodní školy	122
b) Cíl vůle v bezpečnosti práce	96	3. Závodní školy práce	124
c) Uskutečňování rozhodnutí	96	XVIII. Nový zaměstnanec	121
2. Vůle a vyšší nervová činnost člověka	97	1. Nástupní kurs	125
a) Vůle je proces výhradně lidský	97	a) Účel kursu	125
b) Reflex cíle	98	b) Organizace kursu	126
3. Vlastnosti vůle	98	2. Pokyny pro nového zaměstnance	127
a) Aktivita vůle	98	XIX. Zařadění nových zaměstnanců	129
b) Organizování vůle	100	1. Všeobecně	129
c) Vytrvalost a pevnost vůle	101	a) Lékařská prohlídka	130
d) Ostatní vlastnosti vůle	102	b) Příjímání rozhovor	130
4. Výchova vůle	103	c) Zásady výběru	130
a) Plnění bezpečnostních pravidel	103	2. Výběr pro zvláštní povolání	131
b) Volba motivů	103	3. Začleňování žen do práce	136
c) Udržování vůle	103	4. Postup při výběru	137
d) Rozumové schopnosti	104	a) Fysické vlastnosti	137
e) City	104	b) Duševní vlastnosti	138
f) Volné návyky	104	c) Souvislost s výběrem pro práci	139
g) Význam kolektivu	104	XX. Nový zaměstnanec na pracovišti	140
XIII. Pracovní návyky (dovednosti)	105	a) Psychický stav nového zaměstnance	140
1. Vznik automatických pohybů	105	b) Správná je jen bezpečná práce	140
2. Různé způsoby automatizace	106	c) Cesta k novému zaměstnanci	141
3. Cvičení pracovních návyků	107		
4. Fysiologie pracovních návyků	107		
5. Pojem schopnosti	108		

d) Seznámení s prostředím	141	b) Zásady soutěže	183
e) Pracovní podmínky	142	c) Formy soutěží	184
f) Jiné podmínky	144	d) Socialistické závazky	185
XXI. Výchova stálých zaměstnanců	145	e) Další nové formy práce	185
XXII. Výchova školením	146	2. Tisk	186
1. Výchova jednotlivců na pracovišti	146	a) Denní a odborný tisk	186
a) Osobní rozhovor	146	b) Závodní časopisy	187
b) Individuální poměr k pracujícím	147	c) Jiné použití tisku	187
c) Důvody a prostředky používání při přesvědčování	148	3. Nápis a značky	188
2. Kolektivní výchova na pracovišti	149	4. Rozhlas	189
a) Schůzky na pracovištích	149	5. Gramofonová deska	189
b) Přednášky	150	XXV. Výchovná opatření proti jednotlivcům	190
3. Osoba vychovatele	151	1. Přesvědčování	190
XXIII. Názorné výchovné prostředky	153	2. Napomenutí	191
a) Názorná metoda	153	3. Žveřejnění jména	192
b) Cíle názorných výchovných prostředků	153	4. Výchovné školení, zápisy o přestupcích, přeložení k jiné práci	193
c) Zásadní požadavky na názorné výchovné prostředky	154	5. Opatření proti mistrům a jiným vedoucím	194
1. Výchovné plakáty	155	6. Disciplinární trest	195
a) Význam plakátů	155	XXVI. Zácvek na dřevoobráběcích strojích	195
b) Požadavky na plakáty	155	a) Zácvek všeobecně	195
c) Cíle výchovných plakátů	157	1. Kružní pila	196
d) Instruktivnost plakátů	157	a) Volba pilového kotouče	196
e) Humoristický plakát	159	b) Seřízení stroje	197
f) Nápis plakátu	159	c) Ochranný kryt pilového kotouče	198
g) Umístění plakátu	163	d) Rozvírací kryt	198
2. Instrukční vývěska	163	e) Zakrytí pilového kotouče pod stolem	200
3. Bleskovky	167	f) Opatření před zahájením práce	200
4. Ilustrovaná hesla	169	g) Práce na kružní pile	201
5. Fotografie a diapositivy	169	2. Pásová pila	203
a) Fotografie a vzdělávací prostředek	169	3. Hoblovací stroj srovnávací	203
b) Fotografie jako výchovný prostředek	171	4. Frézovací stroj	206
6. Film	173	a) Vlastnosti dobrého frézaře	206
a) Význam filmu pro bezpečnost při práci	173	b) Předpoklady bezpečné práce	206
b) Požadavky na film	175	c) Bezpečnostní zařízení	206
7. Výstavy	176	d) Opatření práce zahájením práce	207
a) Organizace výstav	176	e) Práce na fréze	207
b) Náplně výstav	178	Ukázky instruktaže o krytech proti třískám soustruhu	209
c) Využití výstavního materiálu	180	Jak školíme vazače u jeřábu v kovoprůmyslu	213
d) Vitřiny a kabinety bezpečnosti práce	181	Zakázané manipulace na strojích v textilním průmyslu	222
8. Úrazová statistika	182	Použitá literatura	225
XXIV. Jiné hromadné výchovné prostředky	183	Rejstřík	226
1. Soutěže a nové formy práce	183		
a) Smysl soutěží	183		